

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber sextus Decretalium

Bonifatius <VIII., Papst>

[Basel], 10. Dez. 1477

[Bulla:] Sacrosancte Romane ecclesie

[urn:nbn:de:bsz:31-321569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-321569)

Monij Hugie Civitatis

Quia posterus est ordo p[ro]p[ri]a h[um]ana sub[st]idia
petere ut illis deficientibus divini favoris gra
cia postulatur. de cō. di. i. omnis xpian[us]. in fi
de. circo ego iohes andree bono[rum]. in omnib[us] iu
uenis. inter dec. doctores lz minim[us]. tñ indignus. cupi
ens huius operis mei fore principiu[m] ad i[n]uocatōem ho
nozem q[ue] laudem no
minis Ihu xpi. qd
qñ recolo flectē de
beo genua saltē cor
de. de immu. ec. de
cet p[ro]p[ri]a ad eū inq[ui]
tum possum hūiles
porrigo p[ro]ces. ut nō
ponderatis hūanis
demeritis. sui sola
clemētia in me sui ce
lestis irigui graciā
influat. scie et eloquēti e suppledo defectū augendo inge
nij modulū et memorie quantitatē. ut possim scriptura
rum huius libri veritatē pandē. errores fugare. enig
mata referare. nodos solvere. obscura dilucidare. et du
bia declarare. de reliqui. c. i. ut sic aseruet et augmen
tet scia virtus et gracia in meip[ro]. ut iuxta verbū p[ro]p[ri]a. De
virtute ambulem in virtutē. de pe. di. η. dum sanctā. plā
ctetur edifice[re] roboret et aseruet huius iuris scia i mē
tib[us] desiderantiū auditor[um]. xxiii. q. i. aduocauit. in fi. ut
p[ro] cam ip[ro]p[ri]a honorificata et ditata sint cor. pa. s. de p[ro]p[ri]a.
de multa. in fi. ip[ro]p[ri]a cor. pa. s. me. b. a. reddant iusticie
seruiturā. ut. r. l. v. di. o. s. ut sic erudite sint aie et a deo
p[ro]p[ri]a. mduteq[ue] iusticia beatitudinē mereant. de pe. di. iij.
illa aia. et. c. se. Sit aut hoc opus memoriale. p[ro]p[ri]a. iu
uenes instruat. cū paribus aserat. et desideres excessu ne
gligētie somno. de homi. p. humam. assiduos et rigi
lantes reddat ad studiū. ut sermo meus scinillaz amoris
huius scie in eis inueniens in illā flat et nutriat. ut cū cre
uerit flammā dignissimā faciat. de pe. di. η. si. vmo. Lau
dantes igit[ur] s[unt] opus. melioribus rōnib[us] roborātes q[ui] me
rito resp[er]edentes amplectoz. detrahētib[us] aut nō resisto
s[ed] velut agnus corā tondere nō aperiā os meū. de pe. di.
η. si. em. māt ad fi. p. colū. patus ab amiculo doceri. xxiii.
q. iij. c. i. Ascribat igit[ur] iusticie mee quicqd in s[er]uope
rephendendū existit. me tñ reddat aliq[ui]liter in h[uius] excu
satu[m] agnoscendo veritatis affectus et nō debilis amor. q[ui]
corde gero firu[m] ad studiū. q[ui] studētēs q[ui]b[us] attrahoz et ab
solute cōpello: manū ad calamū mittere lz ad id insuffici
entissimū me agnosca. Si qd aut ibi fuerit nō dignum et
vtilē. p[ro]p[ri]a diuie potēte. scdo reuerēdissimo p[ro]p[ri]a sub cuius
umbra q[ui]scō et doctoz sedeo lz mdign[us]. dño guido[m] de
abayho archid. bon. ex cuius sc[ri]ptis et dictis q[ui] nō in glo
sas recipio s[ed] in textū et maxie lectura. p[ro]p[ri]a ip[ro]p[ri]a sup libro de
cretoz nouit cōpilata infra sc[ri]pta collegi. et lz oim p[ro]p[ri]a o
rum huius iuris dicta vel sc[ri]pta suo iudicio putez esse sim
missa. ut qd approbat approbatū. et qd improbat habea
tur a singulis reprobatū. filiali tamē audacia hui[us] opis
sc[ri]pta sue correctioni subicio. et p[ro]p[ri]a teoz me tenere qd ap
probat et non tenere qd reprobat. et si q[ui] in hoc ope suis
dictis vel scriptis essent contraria. h[uius] rogo. p[ro]p[ri]a nō scriptis
et p[ro]p[ri]a hoc cunctis pateat me reprehendi nō posse. ut. xxiii.
q. i. bec est fides. de h[uius] tri. damnatus. in fi.

sufficiat remissile. que in p[ro]p[ri]a. greg. cōpilatōnis p[ro]p[ri]a. nota
ta fuerunt. et lz antiqua sit rethoricoz altercatio. an salu
tatio sit pars ep[isto]le. id eoz disputatōni et solutōni reim
quens. hoc p[ro]p[ri]a in quatuor diuido partes. in q[ui]bus
p[ro]p[ri]a salutatio ponit[ur] vsq[ue] ibi. sacrosancte. in scda exordiu[m]
vsq[ue] ibi sane. in tertia narratio vsq[ue] ibi vniu[er]sitati. in q[ui]
ta cōclusio vsq[ue] i fi.

**Incipit lib sext[us] secreta
liū dñi bonifacij p[ro]p[ri]a. viij.
Bonifacius episcopus ser
uus seruoꝝ dei dilectis**

Primo igit[ur] dñs
Bonifacius docto
res et scolares mo
rantes bon[os]. salut
et benedicit. secūdo
exordiendo dicit q[ui]
intendit sollicite cir
ca comoda subdito
rum et volūtarie la
borat. et interdū to
tis noctibus vigi

lat antiq[ua] iura declarādo et noua addēdo. ut ip[ro]p[ri]a scanda
la tollat. et lites rep[ro]mat. ad qd se teneri fate[re]t ex officio
dispensatōnis sibi credite. eo q[ui] p[ro]p[ri]a sancte romane ecclie
que a deo p[ro]p[ri]a fuit cūctis eccl[esi]is. et effecta tocius or
bis magistra. Tercio narrat se a multis requisitū instāte. ut
elucidare deberet q[ui] ex extrauagātibus editis post cōpi
latōnem g[reg]o[ri]i. ab ip[ro]p[ri]a vel alijs ro. pon. teneri et que res
futari deberent. et qui fuerint auctozes ip[ro]p[ri]a. Qd effice
desiderās p[ro]p[ri]a tres noiatos in l[et]a extrauagātes ip[ro]p[ri]a fecit
diligēti[us] recenseri. q[ui] multo reserate fuerūt. q[ui] t[em]p[or]ales
vel iuri strarie. vel supflue reliq[ui]s in melius reformatas
cū vulib[us] ostōnibus p[ro]p[ri]a nouit editis mādauit in vni
librū redigi. et sub debitis titulis collocari. Illū q[ui] librū
vult adiungi q[ui]q[ue] lib[er]is decretaliū et vocari sc[ri]ptū. cū se
nari[us] nūc sit p[ro]p[ri]a. Dicit demū q[ui] deo nō mādauit has
ostōnes in cōpilatōne g[reg]o[ri]i. sub suis titulis pom. q[ui] opoz
tuisset multos lib[er]os destrui et nouos fieri cū maxime la
boribus et expensis. Quarto cōcludendo mādat ip[ro]p[ri]a do
ctoribus et scolariibus q[ui] ip[ro]p[ri]a lib[er]z matuē cōpositū que
eis sub bulla trāsmittit affectuose recipiāt. illo v[er]u i iu
dicijs et in scolis. et p[ro]p[ri]a q[ui] vlt[er]i[us] nō recipiant nec p[ro]
dec. h[uius] aliq[ui]s ostōnes romanoz pon. editas p[ro]p[ri]a cōpi
latōnem g[reg]o[ri]i. que in ip[ro]p[ri]a sexto libro inserte vel refer
a Bonifacius. ex p[ro]p[ri]a. uate non sint. hoc dicit p[ro]p[ri]a.

decessoribus suis eiusdē nois licet ip[ro]p[ri]a fuerit octau[us] cre
do q[ui] vnicā dec. habuim[us]. s. de p[ro]p[ri]a. nullus. Et s[ed] bo
nifaci[us] q[ui] si bona faciēs. et vere est asonans nomē rei. p[ro]p[ri]a
esse dz. xx. di. cler. os. de p[ro]p[ri]a. cum fm. in l[et]a. de dona. s. e
et aliud. Bonū igit[ur] imo optimū fecit n[on] ius cañ. illumi
nando. et p[ro]p[ri]a declaratōem antiq[ua]oz iuriū et p[ro]p[ri]a editōes no
uoz. ut s[ed] sequitur. Sed solēt iuuenes dubitare q[ui] rōne
mutet nomē in creatōne ro. pon. cū nois mutatio p[ro]p[ri]a
ta sit. C. de mu. no. l. i. s[ed] em p[ro]p[ri]a vocabat benedict[us]. mō
bonifaci[us] est noiatus. j. nno. iij. p[ro]p[ri]a simbaldu. Greg. r.
p[ro]p[ri]a theobaldus. Cel. v. p[ro]p[ri]a petrus. Rūdetur s[ed] fieri ad
ostendendū p[ro]p[ri]a mutatōnem nois factā mutatōem hois. cū
em p[ro]p[ri]a purus esset homo. nūc vicē veri dei gerit i terzis
. s. vt ec. bñ. ut n[on] ius. Vel iō q[ui] ois actio xpi nostra est in
struatio. s. de elec significasti. ij. q. i. de oipotēs. s[ed] i p[ro]
motōe petri mutatu[m] ē sibi nomē cū p[ro]p[ri]a vocatē simō. xx
di. i. nouo. s[ed] ro. p[ro]p[ri]a vicē p[ro]p[ri]a gerit. s. q[ui] fi. sint le. p[ro]p[ri]a venera
bile. vñ ad ei[us] istar p[ro]p[ri]a mutandū ē sibi nomē. p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
equū fuit mutatoz fieri. q[ui] poss[et] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e originale no
mē h[uius] h[uius] pone exēplū. s. de elec. p[ro]p[ri]a inq[ui]sitōz vñ n[on] eet equū
ip[ro]p[ri]a illo nois vocari. lex aut de mutatōne nois fraudulēta
b[on]ifaci[us] an[te] aseratōz et coronatoz. sic scri[pt]i. intelligit
bit bonifaci[us] elect[us] ep[iscop]us. et adde qd dicā in fi. li. sup da
ta et quare se vocet ep[iscop]us. cum sint in eccl[esi]a dei dignitates

Bonifacius ep[iscop]us. ea rōne motus qua in p[ro]p[ri]a. secū
di. terci[us]. q[ui] t[em]p[or]e. et quinti libri dec. q[ui]rere non soles
mus de h[uius] quib[us]. vel. vj. que sūt in cuiuslibet li
bri principio attendenda. s[ed] in principio voluminis sufficit
quehuisse. in principio huius. vj. libri licet non idem sit
auctoz querere p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. ut sic breuitatis causā ad ea

epali maior es dubitari solet die .ij. ordines in ecclia .xxj. di. clericos .xxij. di. eps. et .c. se. Istoz aut ordinu epalis est maior. qz nullu e ipo inueniri maioru vel paru. non g a dignitate. s; ab ordie volens nucupari. se vocat epm. et est otra theologos q dicunt solu esse .vij. ordines. dicunt ei q epalis et plam status no sut ordines p eo q certu offi/ cu circa ofectoz eu charistie n e illis oz dimibus deputatus nos iuriste otra per iura pdicta.

Seruus tuorum dei. non simpliciter se dicit seruus. s; suu seruu dei. qd hys q fut foris nlad cum .ij. q. i. multi. vel qz hys no seruit q deo no seruit. s; illos iudicat. illis aut q ser uuit. fuit. vt .ij. s. of. le. officij. vel die ser uoz dei. aploruz petri et pauli qrum vices geredo fuit ipis di. vl eximia humilitate s; die s; quaz negat se vlem papa. xij. di. ecce. et submitte se in iudicio seculari .ij. q. .vij. nos si. et volu tarie purgat om. ij. q. v. mandatus. vl die vt no. m. pbe. mio greg.

Filij. qd papa vocet filios. et qd frs dic. vt. s. scri. fal. qd graui. Et licz aliquis eps esset in studio bonon. scola

ris vel doctoz. no e ppter ea s; pteu victosiu. qz gnali in spicimus. nec e curandu de modico. de co. di. ij. reuera. s; **D**octoribus. doctoz di. a doct. / de hmo. et si qones. do. et debet esse cautus ne pferat facenda vel dicenda re ticiat. xlij. di. sic rector. i. pn. et dz seipm et verba sua sm audientiu capacitate et ingeniu coaptare. vij. q. i. opoz tet. Qui em ea docet q ab auditoribus intelligi no valent no eoz utilitate s; sui ostentatoz facit. xlij. di. g. vl. nec dz esse arrogas. s; humilis. de ma. et obe. c. vl. na hz hoc ppiu doctina arrogantiu vt huius nesciat pferre q do cent. et recta que sapiunt recte mistrare n possunt. xlvj. di. c. i. et doctoz es vnuer sitate faciunt. s. de of. ex. lris.

Scolariibus. a scola dictis. p uilegiati aut fut scolares in hys q hnt. ff. fa. herc. l. ea q pr. et. C. ne fi. p pa. i. coz.

Honore. qd de alijs dic. vt no. i. p hemo. / st. hita. greg. opilat omis. f. Comozantibus. multi mozan q papz student et hos forte curialif rep hende voluit sm

Benedictionem. p benedictionem plati deuotesu. / host. sceptra venialia remittunt. ad hoc. i. q. i. dictu. et. c. ma. ledicta. et. c. se. Sic p gnalem ofessionu et odoem dnica. de pe. di. ij. de qndiams. p aqua bndictaz. de ofe. di. ij. aqua. p elemofina et ieiunia. de pe. di. ij. Sane cauendu et p eucharistia deuote supra. de ofe. di. ij. cu omne. per vndonem extremam. s. de facta vnc. c. vno ad pn. p deuoz

Filij doctoribus et scola/ ribus vniuers bonon. com moratibus salute et apli cam bndictionem **A**croscē romane ecclie qm impseru tabilis diuine prouiden tie altitudo vniuersis di / spositone incōmutabili p tulit ecclesijs et tocias oz bis precipuū obtinere vo luit magistratum regimi presidetes sollicitamur cu tis cōtinuis et assidua me ditatione vrgemur. vt iu xta credite nobis dispen satōnis officium subdito rum comodis in quoz p speritate vtiqz p speram iugi qntum nobis ex alto ocessum fuerit sollicitudis studio intendam? aplecti mur quippe volutarios p

ta pectoris functione. s. pe. di. i. tres fut actōes sm host. q s no. de pe. et re. ois. et qd dixi de remissione venialiū intelligas vtz in eo q no e in mortali. ut no. s. pe. di. i. p fecta. in xl. glo. mortale em p sine veniali dimitti. s; no ecouerso. qz mortale opponit caritati. veniale feruori ca risans. sublato vero pōri tollit posteri. s; no ecouerso.

Sacrosancte Ex ordiu. et io sa. sacrosancta di. qz ofe crata fuit martirio aploruz petri et pau li. xij. di. q. i. s. xij. di. c. ij. de elec. fun damenta. et de relis quib. c. i.

Impscrutabil. vn. O altitudo diuiz ciaz sapie et sciētie dei. q impscrutabilis fut iudicia eius et iuestigabiles vie ei. ad ro. xj. q. s. pe. di. iij. si ex bono.

Incōmutabili. xij. q. iij. mēōm u tabilis. s. de hū. tri. firmiter. **P**retulit. p illa verba tu es petrus zc. xij. di. in nouo. et. c. se. vel pasce o/ ues meas. de elec. si gnificasti.

Agēatum. xij. di. c. i. et. ij. s. de hū. tri. c. damnanus. ad fi. s. de pūil. antiq. c. de sacrosanctis ec. l. iubem. et. ij. ti. pr. c. vno.

Dispenatōnis. xlij. di. dispenatō

ipoz quiete labores et no ctes qnqz tranhim? insom nes vt scandala remouea mus ab ipis. **E**t quas humana natura nouas sy deproperans ede formas lites quotidie inuenire co natur. nunc antiquoz de claratōne. nunc vero no uoz editōe iuriū put no bis e possibile repmamus **S**ane cum post volumē decretaliū. a feli. re. g. papa. ix. p. n. taz. p uide q vtiliter cōpilatū. nō nulle ab eo et ab alijs romanis pōtificibus successiue sup diuisis dicerent articul e dite decretales d qz ali q b9 an decretales existerēt earūqz autoribus dubita bat solliciti iudicij et in scol. Nos ad apicē sumi

Comodis. in hys papue qbus animarum saluti cōsul liur. s; de preben. c. i. de consti. c. vl. cum fi.

Prosperam. s; de of. le. officij. p Jugi. i. otinuo. p Labores. idē dicit imperator in aut. vt diui. ius. subs scrip. ha. glo. qst. m. pn. coll. vij.

Insomnes. mauf. vt iud. sine quo q suf. in pn.

Formas. C. de veteri iu. enu. l. ij. s. sed qz diuine.

Declaratōe. vt. s; de elec. statutū. s; pb. qz sepe. cu fi t iuriū. nūc antiquoz in nouatōne v hū clemētis. s; de

Possibile. hoc dicit qz natura est in / pb. c. i. cuz si reductū plura esse negocia q vocabula. ff. de pferip. v. l. natura. x. Sane. narratio.

Prouide. C. de no. C. o. po. in prima constitutōne.

Vtiliter. iij. di. erit. a Ab eo. vt. s; de h. p. c. i. s. te st. c. i. et. ij. de dec. c. i. de hē. c. i. de resti. in mteg. c. i.

Alis. vt p te. s; videbis. **S**uccessiue. et sicut suc cessiue sic ordinate poni debuerūt. vt ex ordinatōe ipaz quis pō. fuerit pateat vt in pma ostōne. C. de no. C. cō po. q in huius libri cōpilatōne bene obseruat. Vnde si q dec. greg. ix. ponunt i titulo. ille fut pme. bonifacij sp sunt sede vel vltie. In decretalibz tū ausbez autoris dici solet q s; ordo non sp seruat qd solet pbari. s. de of. ar. c. h. ad b. et. c. vt nēm. et. s. q. si. sint le. causam. i. et. ij.

Autori bus. sic erat i dec. g. s; ix. s; resti. m. inter. c. i.

quam quidam attribuebant alex. iij. et idem in similibus
Apicē. idē verbū hēs. xl. di. nō vos. ibi q̄s em̄ sanctū
 dubitē. quē aper. tate digtatis attollit. als extollit. vt
A multis. me teste fu. **A**. de. greg. pben. c. xl. m. p̄n.
 it sup. b. requisit⁹ ab vniūitate bonon. q̄ nunciū suū ad
 B. missum discretū viz. bone memorię dñm. iacobū de cas
 stello mansionariū bon. q̄ homuncō erat. i. pu. hō corpe
 et intelligas q̄ ma / gnus fuit in hui⁹ iu
 ris scia cū pponeret
 corā papa bonifa
 cio stans bonifaci⁹
 crednes eum genu
 flexū monebat eum
 vt surgeret. et tunc
 ferē portuensem. s.
 fratre matheū d̄ aq̄
 spreta dixisse ad pa
 pam zachēus est.
Dispēdium. co /
 artandum fuit. **A**. de
 rescrip. c. iij.
Teneri. s. mifer
 te in hoc libro. vel
 reseruate.
Refutari. s. q̄ h
 miferre vel reserua
 te nō repient. vt. j.
 in fine p̄hemij.
Publica. iij. di.
 erit. in fi.
Vicecancellariū
 tūc. nūc dyaconum
 cardmalez. ti. sancti
 eustachij.
Doctorē. h̄ij
 etāt ḡlofi nō soluz
 doctrina legū h̄ etiā
 expiantia rez. q̄ ta
 les debent esse iuris
 opositorēs. C. d. no
 uo. C. o. po. in p̄ma
 ostitūtōne.
Cōmōi. s. editas
 p̄ volumē ḡg. ix.
Cōtrarie. q̄d in
 iure repiti nō debz. vt. s. in p̄he. ḡg. ix. et. C. de re. iu.
Abbreuiatis. vt est videre i dec. greg. / enu. l. tanta.
 ix. j. de dec. c. i. q̄ p̄ longiora verba extrauagabat. q̄ in
 cipiebat. graue nob. cū si. m. **I**n toto. vt p̄z in dec. jn /
 no. iij. que incipiebat. ḡue nimis. q̄ p̄ breuia verba po
 mē. ne cle. vel mo. c. ij. et p̄ dec. q̄ d̄m incipiebat sicut di
 lecti. q̄ p̄ breuia verba pomē. j. de ele. statutū. et in dec. j.
 de testa. c. j. q̄ olī incipiebat. iohes frāgiapa. extrauagās
 jmo. iij. maxia i textu. q̄ multe sūt h̄les n. **M**utatis. j.
 de h̄. p. statutū. **C**orrectōmbz. vt. j. de h̄ti. q̄cūqz
 ad fi. vt ibi dicā. **D**etractōmbz. vt. j. d. h̄. p. c. i. ad
 fi. et de testi. c. ij. ad fi. et dupliciter. j. de sen. ex. q. per
 culosū. vt in h̄is oibus dicā. **A**dditōmbz. vt. j. de
 reglā. nō solū. vt ibi dicā. idē esset vidē in dec. j. de p̄b.
 h̄. p. clericis paupibus. et. j. de ocel. p̄bē. ne captāde. h̄.
 jz. q̄ in dec. executor. h̄. p̄. h̄. hito respectu ad antiquas
 vñ trade fuerūt. **V**idimus. de osang. non debet.
Correctōem mozz. q. j. solū bñ agitur vt vita hoim
 corrigat. xij. q. v. pdest. et impator dicit legibus no
 stris mores mtendimus corrigē. C. de scdis nupē. i. j. ad

pontificatus supna dispo
 sitōne vocati. sup h̄ cuz in
 stantia requisiti a multis
 ambiguitatē et incertitu
 dinē huius dispendiū plu
 rib⁹ afferentē oino tolle /
 re ac elucidare. q̄ de decre
 talibus ip̄is teneri. que ue
 deberēt in posterū refuta
 ri. ḡta suffragāte diluina
 p̄ utilitate publica deside
 rabiliter affectātes. p̄ ve
 nerabiles fr̄es n̄os. ḡuil
 bel. arc̄p̄m ebedunē. et
 berengariuz ep̄m b̄icrē. et
 ac dilectū filiū magistrū
 richardū de semis sancte
 romane ecclesie vicecācel
 lariū. iuris vtriusqz docto
 rem decretales h̄mōi dili
 gentius fecim⁹ recenseri.
 et tandē pluribus ex ip̄is
 cum vel t̄pales aut fibi p̄
 sis vel alijs iuribus oerarie
 seu oino supflue viderent

idē. xlvj. di. c. i. ibi ne elatis moribz. et. g. de vi. et ho.
Titulus. no. Ricas autēcas ad B. S. / ele. vt clicoz.
 p̄. di. i. s. h̄. aut. s. ne se. va. c. i. vt ec. bñ. c. i. ff. q̄ quisqz
 iut. l. i. Itē no. Ricas de textu. p̄ q̄d collige sc̄ptorē qui
 volumē. decretaliū. **A**pmittit textū scribē illas pos
 t̄. **P**erfectus. vt. xxxv. nere debere.
 q. iij. c. vno. Sex em̄ etatibus mūdi gnatio et hois stat⁹

penit⁹ resecatis reliquas
 quibusdaz ex eis abbrevi
 atiset aliquib⁹ in toto vl
 in parte mutatis multisqz
 correctōmbus detractō
 nibus et additōmb⁹ put
 expedire vidim⁹ factis in
 ip̄is in vnū libū cum non
 nullis ostitōmbus in quib⁹
 ad correctōem mozz. s̄b̄i
 torūqz quietē. multa sta
 tuunt salubria. fruct⁹ vbe
 res deo ppicio in domo dñi
 allatura. et plurima in iu
 dicijs et extra frequētata
 dubia deciduntur. redigi
 mādauimus et sub debi
 titis titulis collocari q̄z li
 brū q̄nqz libris alijs dicti
 voluminis decretaliū. vt
 ne c̄tendū censuim⁹ sextū
 nuncupari. vt idē volumē.
 senariuz q̄ numerus est p̄
 fect⁹ libroz illo adiūcto
 nūm ophendens p̄fectam

finit vt ibi. Prima
 em̄ etas in hoie est
 infantia. q̄ durat vl
 qz ad. vij. an. Sc̄da
 puericia vsqz ad. xij.
 vl. xij. Tercia ado
 lescentia. vsqz ad. xv.
 r. Quarta iuuetus
 vel virilis etas vsqz
 ad. l. Quita senect⁹
 vsqz ad. lxx. Sexta
 abmde et d̄. senium
 aliaz. etatū termi
 nus. C. de sacrosan
 ec. vt iter d̄mū. Sic
 et sex generatōnes
 mundi. Quaz p̄ma
 vsqz ad noe. Secun
 da vsqz ad abrahā.
 Tercia vsqz ad da
 uid. Quarta vsqz ad
 trāsmigratōem ba
 bilonis. Quinta vs
 qz ad aduentū xp̄i.
 Sex vsqz in finē se
 culi. Est aut ad hoc
 file. s. de osan. n̄ dz
 de o. se. di. iij. de tri
 na. h̄. jz. b̄de sint iste
 s̄litudines. nō tñ in
 ferūt ip̄m senarium
 nūm fore p̄fectū. vñ
 dic̄ fm arismeticos
 q̄tuor esse gnarōnes
 numeroz. p̄ma que
 icapit ab vno. q̄ du
 rat vsqz ad. x. Et d̄z
 ista numeroz. mo
 nadicoz. a mona.

q̄d est vnū. xvj. q. i. placuit. ij. q. ab vno incipit. Secūda
 dicitur decadicoz. a decade q̄d est decē. q̄ durat vsqz ad
 centū. Tercia dicit̄ centedicoz. et incipit a centū et dur
 rat vsqz ad mille. Quarta dicit̄ milledicoz. a mille incipi
 ens. et durat vsqz in infinitū. Et h̄is quatuor ḡmb⁹ nu
 meroz. est repire alios p̄fectos paucos tñ. alios impfes
 ctos. ex impfectis est repire alios diminutos. alios abun
 dātes. dicit̄ aut numerus p̄fectus q̄ o stat vel resultat p̄
 cise ex oibus p̄tibus suis aliquotis simul aggregatis. Est
 ergo videndū que sūt p̄tes aliquote. Et sūt p̄tes ali q̄ /
 te que aliquotiens sumpte reddunt suū totū. sc̄. i. non
 plus nec minus. vide B̄ in senario qui est p̄mus p̄fectoz
 et solus inter monadicos p̄fectus. nam sex vicibz vnū sex
 sūt. ter duo sex sū. bis tria sex sūt. Abmde nō sūt p̄tes
 aliquote. qz quatuor aliquotiens sumpte facerēt. viij. vl
 plus. ergo omēs partes aliquote sūt hee. vnū duo tria.
 h̄ vnū duo tria faciūt sex. ergo senarius numerus est p̄fe
 ctus fm diffimōem supiorē q̄ h̄z q̄ numerus p̄fectus
 resultat p̄cise ex oibus partibus suis aliquotis simul ag
 gregatis. Vide in alio numero p̄fecto. m. genere em̄

